

PLA ESTRATÈGIC SERVEIS SOCIALS 2020-2024

APORTACIONS I CONSIDERACIONS AL DOCUMENT DE BASES

Des de la Federació ECOM fem les següents esmenes o aportacions al esmentat document.

Consideracions generals

- El plantejament del document i els aspectes que s'inclouen són generals i, per tant, en la globalitat, considerem que són unes bases adequades. Tot i així, reclamem que, quan es publiqui aquest document, és fonamental que també s'aprovi un calendari, un pressupost, i que aquest estigui en consonància amb el model ACP i el que recull aquest PESS. Així mateix, cal un pla per garantir-ne el seu desplegament i un sistema de seguiment i d'avaluació del mateix. D'aquesta manera es podrà garantir que és un document de bases per una evolució real del sistema.
- És bàsic que s'assumeixi un compromís pel desenvolupament i aplicació del que inclou aquest document. Considerem necessari tenir un compromís ferm de tots els grups parlamentaris que aquest és un document de país i que es desenvoluparà l'estratègia pactada, que el pressupost que s'aprovi no s'utilitzarà per altres necessitats o prioritats que es puguin succeir en el temps. Així com que s'augmentarà el pressupost de la Generalitat en serveis socials.
- El treball que s'està realitzant i que es realitzarà en un futur en el desenvolupament de plans, etc, cal que prenguin de base els principis d'aquest pla estratègic i que tot el procés i feina a realitzar es faci des d'una visió participativa i basada en el model d'atenció centrada en la persona (ACP)
- Si es vol fomentar la participació i la implicació de tota la ciutadania, creiem que és important que aquest document i tots els que es puguin generar estiguin en Lectura Fàcil. Així mateix, simplificar l'ús de certa terminologia i clarificar el significat de sigles.
- En la majoria d'apartats, a l'hora d'explicitar les accions o pressupost destinat a aquestes, pensem que és important afegir quina és la necessitat real a cobrir per poder valorar el nivell de necessitat no coberta.
- És necessari revisar el document amb perspectiva de gènere.

Consideracions específiques al document

2.2 Les necessitats socials i l'acció dels serveis socials a Catalunya

- **Pàg. 11, 2on paràgraf:** *“En les darreres dècades, els serveis socials s’han consolidat com a conseqüència del desplegament normatiu, l’increment de recursos humans i financers, la planificació general i sectorial i el desenvolupament dels professionals que l’integren. L’aprovació de la Llei 12/2007, d’11 d’octubre, de serveis socials; la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l’autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, així com la resta de normativa sectorial, han contribuït a crear el marc conceptual del sistema de serveis socials actual sobre el qual s’articulen els seus elements estructurals. L’aprovació de la Convenció dels Drets de les persones amb discapacitat de la ONU obliga a reconvertir els actuals serveis socials i serveis d’atenció a les persones amb discapacitat.”*
- **Pàg. 13, DAFO del SCSS:** considerem que aquest anàlisi, tal i com s’especifica, està realitzat en el marc del Intercotessba amb la participació de professionals de serveis socials. Considerem que en el plantejament dels aspectes forts i febles no es recull la valoració de tots els agents implicats en el SCSS esdevenint una visió parcial.

3. Missió, visió i principis inspiradors del Pla estratègic de serveis socials: Principis inspiradors

- **Pàg. 16, 4. Gestió de la diversitat:** *“Alguns dels canvis socials i culturals més significatius de les darreres dècades han estat l’augment de la diversitat ètnica, cultural i religiosa; la diversitat dels vincles familiars i convivencials, la identitat de gènere o l’orientació sexual de les persones, la diversitat funcional o discapacitat, etc”*

4.1 Palanca 1. Les persones i les professionals: motors del sistema

4.1.1 Eix 1. Atenció centrada en la persona i la seva interacció familiar i comunitària

- **Pàg. 20:** Reclamem un reconeixement de les entitats de persones amb discapacitat i del Tercer Sector Social en aquest PESS, i especialment pel que fa a la necessitat de donar a conèixer i fer difusió de les bones pràctiques i de tota la tasca que realitzen aquestes entitats i els diferents agents socials que intervenen en territori. Així també que aquest reconeixement vagi acompanyat d’un finançament just, estable i d’acord amb el que recull el PESS.
- **Pàg. 22, Línies d’actuació prioritàries fins al 2024:**
 - *“Elaboració d’un pla de transformació digital que prevegi la simplificació i desburocratització dels serveis socials d’atenció directa i els serveis*

d'administració de la Generalitat, i una implementació progressiva del Pla.”: Destaquem que en els aspectes relacionats amb la gestió dels serveis d'atenció a les persones amb discapacitat i/o en situació de dependència, la burocratització és una greu dificultat actualment implicant excés de càrrega administrativa i de gestió, especialment rellevant en les Entitats del Tercer Sector Social. Tal i com està establert el sistema actualment, la burocratització té un impacte directe en l'atenció a les persones amb discapacitat i/o situació de dependència i les seves famílies.

4.1.2 Eix 2: Desenvolupament i participació de les professionals

- **Pàg. 24, Línies d'actuació prioritàries fins al 2024**

- *“Elaboració del Llibre blanc de les professions socials de manera participada amb col·legis, universitats i professionals”*: Considerem que pot ser un punt de partida ideal, però també és important que esdevingui un document de bases per fer una bon diagnòstic i planificació de les accions necessàries.
- Afegir una nova línia d'actuació prioritària: *“Reconeixement i implicació de les entitats del Tercer Sector Social en el desplegament i implementació del Pla Estratègic de Serveis Socials i tot allò derivat de la formació dels/de les professionals.”*

4.2 Palanca 2. La vertebració i la reorganització: millor qualitat i integració

4.2.1 Eix 3: Xarxa social d'atenció primària: accessible, tractora i proactiva

- **Pàg. 27, tercer paràgraf**: substituir el terme “assistent personal” per “assistència personal”
- **Pàg. 29, Línies d'actuació prioritàries fins al 2024**:
 - *“Definició, ordenació i desplegament progressiu de nous models de serveis:*
 - *Atenció a l'entorn domiciliari (SAED).*
 - *Atenció a les urgències i emergències socials.*
 - *Atenció especialitzada a les famílies.*
 - *Teleassistència avançada.*
 - *Desplegament progressiu del nou servei d'atenció diürna (centre de dia).*
 - *Desplegament de l'assistència personal.”*

4.2.2 Eix 4. Atenció social integrada

- **Pàg. 31, Objectius fins al 2024:**
 - *“Avançar cap a una intervenció social integrada al llarg de la trajectòria vital de les persones i millorar les transicions pels diferents serveis del Sistema Català de Serveis Socials. Així com garantir la compatibilitat de determinats serveis per tal de garantir l’ACP.”*
- **Pàg. 32, Línies d’actuació prioritàries fins al 2024**
 - Per poder desenvolupar tot el que es contempla en aquest Pla Estratègic de Serveis Socials hi ha un altre aspecte també fonamental com és tot l’àmbit de l’educació. Per tant, cal destacar la rellevància de la coordinació entre Serveis Socials, Salut i Educació.
 - Per tal de garantir l’atenció comunitària, també cal destacar els següents dos temes prioritaris:
 - Resoldre la qüestió del transport adaptat; doncs actualment és molt complicat i sovint una dificultat per accedir als serveis d’atenció a les persones amb discapacitat i/o situació de dependència.
 - Garantir la cadena d’accessibilitat en les diferents accions, serveis i polítiques socials.
- **Pàg.32, Actuacions ja iniciades:**
 - Clarificar a què es refereix el “model de suport a la vida independent”
 - *“Estudi del trànsit de desinstitucionalització de les persones amb discapacitat ateses en llar residència cap a pis amb suport i cap al servei de vida independent”*: ens agradaria conèixer si aquest estudi s’ha plantejat fer també amb les persones ateses en residències.

4.3 Palanca 3. L’acció comunitària i la prevenció: un sistema més proactiu

4.3.3 Eix 7. Les famílies com a unitat d’intervenció social

- **Pàg. 40:** En la mesura que es desenvolupi el que aquest pla preveu en relació a l’atenció comunitària i la permanència de la persona en el seu entorn proper, això permetrà reduir la sobrecàrrega de moltes famílies i/o persones cuidadores i millorar-ne la seva qualitat de vida.
- **Pàg. 40:** la realitat d’algunes famílies amb persones amb discapacitat física i/o situació de dependència, i especialment en casos de persones amb malaltia neurodegenerativa i diagnòstic precoç, és que majoritàriament és la pròpia família qui acaba fent-se càrrec de les necessitats d’atenció constant de les

persones afectades. En algunes situacions ens trobem amb persones cuidadores amb greu deteriorament físic i emocional i certs perfils amb edat avançada (entre 65-75 anys) amb necessitats d'ajuda a nivell emocional, psicològic, de suport i de respir que requereixen un desenvolupament de serveis adients i que garanteixin l'ACP.

- **Pàg. 41, Línies d'actuació prioritàries fins al 2024:**

- *“Reforç i increment de la cobertura del respir i d'altres serveis de suport a les famílies cuidadores.”: considerem fonamental un anàlisi de les necessitats de respir i que la seva cobertura vagi relacionada amb aquest. Cal que es garanteix l'abast de la totalitat de les necessitats dels diferents col·lectius i que es desplegui amb una adequada distribució territorial.*
- Afegir una línia d'actuació prioritària: *“Reforçar la promoció d'eines i mecanismes per empoderar a les famílies.”*

4.3.4 Eix 8. Promoció de l'autonomia personal

- **Pàg. 44, Objectius fins al 2024**

- *“Elaborar la Llei catalana d'autonomia personal i dotar-la pressupostàriament amb una cartera de suports transversal **que permeti desplegar la Convenció dels Drets de les persones amb discapacitat de la ONU.**”*

- **Pàg. 44, Línies d'actuació prioritàries fins al 2024:**

- Substituir el terme “assistent personal” per “assistència personal”
- *“Articulació de respostes per a l'autonomia personal (assistent personal, habitatges amb serveis, teràpia ocupacional i ajudes tècniques, servei de suport a la vida independent, suport als cuidadors familiars) així com tècniques i tecnologies (teleassistència avançada, ajuts tècnics de suport a l'autonomia personal...): destacar la importància de desplegar tots aquests serveis de suport, així com planificar l'augment de recursos que siguin necessaris per fer-ho possible. Només d'aquesta manera es podrà garantir la promoció de l'autonomia personal, l'ACP i la permanència en l'entorn comunitari.*
- Afegir una nova línia d'actuació prioritària: *“Elaboració d'un pla de reconversió dels actuals serveis d'atenció a les persones amb discapacitat per tal que es gestionin des del model d'Atenció Centrada en la Persona (ACP) i acomplint la Convenció dels Drets de les persones amb discapacitat de la ONU.”*

- **Pàg. 45, Actuacions ja iniciades**

- Substituir el terme “assistent personal” per “assistència personal”

4.4 Palanca 4. La governança i el coneixement: decisions basades en l'evidència

4.4.1 Eix 9. Planificació, qualitat i transparència

- **Pàg. 49, Línies d'actuació prioritàries fins al 2024**

- *“Revisió, actualització i simplificació de la Cartera de serveis socials per orientar-la cap a l'atenció centrada en la persona i la seva interacció familiar i comunitària, plantejada segons les necessitats, amb nous models de serveis flexibles i alternatius als serveis tradicionals.”*: creiem interessant poder desenvolupar més concretament com està previst fer aquesta revisió, actualització i simplificació així com la participació de les persones usuàries i de les entitats del tercer sector proveïdores.
- Tota la normativa que es publiqui a partir del PESS, la normativa existent i la regulació del sistema d'inspecció dels serveis d'atenció a les persones han d'estar en consonància.
- *Revisió i anàlisi de nous sistemes de pagament per a la provisió de serveis.*: clarificar a què es refereix
- Afegir d'una nova línia d'actuació prioritària vinculada a les demanes del sector en relació a la concertació dels serveis: Tercer Sector com aliat estratègic de les administracions públiques i, per tant, que l'acció concertada quedi reservada a operadors sense afany de lucre que garanteixin l'interès general.

4.4.2 Eix 10. Informació orientada a les persones

- **Pàg. 51**: Cal millorar molt la informació i l'assessorament a la ciutadania, especialment tenint en compte el criteri de la territorialitat. Aquest aspecte és flagrant en l'àmbit del col·lectiu de les persones amb discapacitat i/o en situació de dependència. Actualment la informació està molt dispersa, i no sempre és comú ni la mateixa. Encara depèn massa de la professional que atén a la persona i/o la família, i del territori. Aquesta situació de desinformació genera confusió i situació d'angoixa a les famílies i persones amb discapacitat i/o dependència.

4.4.3 Eix 11. Recerca i innovació

- **Pàg. 54**: Reclamem un reconeixement de les entitats de persones amb discapacitat i del Tercer Sector Social en aquest PESS, i especialment pel que fa a la necessitat de donar a conèixer i fer difusió de les bones pràctiques i de

tota la tasca que realitzen aquestes entitats i els diferents agents socials que intervenen en territori.

- **Pàg. 54: Línees d'actuació prioritàries fins al 2024**

- *“Promoció d’aliances estratègiques per a l’impuls i coordinació de la recerca, el coneixement i la innovació en serveis socials amb universitats, centres d’investigació, tercer sector, indústria, col·legis professionals i altres agents.”*: és important que s’incorpori com es treballarà i es promourà la incorporació de la visió/opinió de les persones usuàries.

4.4.4 Eix 12. Sinergies amb el món local, sector social i comunitari

- **Pàg. 58, Línees d'actuació prioritàries fins al 2024**

- *“Dinamització del Consell General de Serveis Socials i altres òrgans de participació i assessorament”*: és important que amb l’objectiu de promoure la dinamització d’aquest òrgan s’incorporin aspectes de millora com l’enviament de la documentació per fer aportacions amb temps. Només d’aquesta manera es podrà garantir una participació real i efectiva.

- **Pàg. 58, Actuacions ja iniciades:**

- *“Procés d’elaboració del nou contracte programa de serveis socials amb els ens locals que inclou una nova governança dels serveis socials primaris.”*: cal tenir en compte la importància del seguiment dels nous contractes programa i garantir que les actuacions a desenvolupar estiguin alineades amb els principis i bases d’aquest pla estratègic.

4.5 Palanca 5. La intersectorialitat: intervenció holística

4.5.1 Eix 13. Resposta integrada a problemàtiques socials complexes

Projecte 1. Atenció integrada social i sanitària

- Cal incloure la problemàtica dels maltractaments a persones amb discapacitat i/o situació de dependència des d’una òptica coordinada i integral.
- **Pàg. 60:** No veiem reflectit el col·lectiu de persones amb malalties neurodegeneratives i diagnòstic precoç, donada la complexitat i especificitat de les necessitats relacionades amb el procés evolutiu de la malaltia i dels propis nuclis familiars canviants.

- **Pàg. 62, Línies d'actuació prioritàries fins al 2024**

- Afegir d'una nova línia d'actuació prioritària: "Definició dels circuits d'atenció i acompanyament a les persones amb malalties neurodegeneratives i de diagnòstic precoç, en les diferents etapes i fases de la malaltia, planificant el seu desplegament territorial. Aquest model s'hauria de definir tenint en compte el punt de vista, el coneixement i l'aprofitament de l'experiència i expertesa de: persones afectades, famílies, associacions del col·lectiu, professionals de les unitats d'expertesa dels centres soci-sanitaris i ens de l'Administració, per obtenir el nivell òptim d'alineament i coherència en l'abordatge del nou sistema d'atenció 2020-2024."